

Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας- Μέρος 1ο

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Το μοναστήρι της Μεγίστης Λαύρας, το πρώτο και το μεγαλύτερο του Αγίου Όρους, είναι κτισμένο πάνω στο πλάτωμα ενός βράχου, που σχηματίζεται στον απότομο κατήφορο της πλαγιάς, εκεί που τελειώνει η χερσόνησος και ο Άθως κατεβαίνει προς τη θάλασσα σχηματίζοντας πολλούς καταπράσινους λοφίσκους.

Φτάνοντας στη μονή, σαστίζουν τα μάτια του επισκέπτη μπροστά στο πελώριο μέγεθος του μοναστηριακού συγκροτήματος και στην πληθώρα των παρεκκλησίων και οικημάτων, που απλώνονται γύρω από τον οχυρωματικό περίβολο. Το συγκρότημα έχει συνολικό εμβαδόν 16 στρέμματα και περιβάλλεται από ισχυρό οχυρωματικό περίβολο με επάλξεις.

Οι εξωτερικές όψεις του μοναστηριακού συγκροτήματος έχουν έντονο φρουριακό χαρακτήρα. Ο επιβλητικός πύργος του Τσιμισκή που υψώνεται στην ΝΔ γωνία του περιβόλου και η νότια όψη δεν αφήνουν περιθώρια για παρερμηνείες. Οι πτέρυγες του μοναστηριακού συγκροτήματος είναι πολυώροφες και αντιπροσωπεύουν ποικιλία αρχιτεκτονικών τυπολογιών.

Η πολυώροφη ανατολική πτέρυγα στεγάζει κελλιά μοναχών, ενώ η δυτική πτέρυγα συμπεριλαμβάνει τον πύργο του Τσιμισκή. Η βόρεια πτέρυγα συμπεριλαμβάνει το αρχονταρίκι, την ιστορική πτέρυγα του παλαιού ηγουμενείου που χτίστηκε επί Πατριάρχη Φιλοθέου Κοκκίνου, το κελλί του Αγίου Αθανασίου, το νέο ηγουμενείο, το συνοδικό και τη νέα βιβλιοθήκη.

Το καθολικό είναι αφιερωμένο στον Άγιο Αθανάσιο τον Αθωνίτη. Ανεγέρθηκε από τον Άγιο Αθανάσιο το 963, ο οποίος το αφιέρωσε στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Η αλλαγή της αφιέρωσης αποδίδεται σε εντολή της Θεοτόκου και έγινε μετά το 1425, αφού χρυσόβουλλο του αυτοκράτορα Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου που εκδόθηκε το έτος αυτό αναφέρει την

μονή με την αρχική της αφιέρωση. Είναι ο πρώτος σωζόμενος κεντρικός μοναστηριακός ναός του Όρους και σύμφωνα με αυτό κατασκευάστηκαν και όλα τα άλλα καθολικά των αγιορειτικών μοναστηριών.

Ο ναός τοιχογραφήθηκε από τον μεγάλο Κρητικό ζωγράφο Θεοφάνη, το 1535, με δαπάνη του μητροπολίτη Βεροίας Νεοφύτου. Οι τοιχογραφίες έγιναν πρότυπο διακοσμήσεως όλων των καθολικών του Όρους μετά την εποχή εκείνη και γενικώς όλης της Ανατολής. Δεξιά και αριστερά της λιτής διαμορφώνονται δύο παρεκκλήσια, του Αγίου Νικολάου και των 40 Μαρτύρων.

Το πρώτο είναι κατάγραπτο με τοιχογραφίες (1560), έργο του Φράγκου Κατελάνου, κύριου εκπροσώπου του εργαστηρίου της Θήβας. Στο άλλο παρεκκλήσι των 40 Μαρτύρων σώζεται στην βορειοδυτική γωνία του παρεκκλησίου ο τάφος του Αγίου Αθανασίου, με το λείψανό του ιδρυτού της μονής να φιλοξενείται εντός μαρμάρινης λάρνακος. Πολλά θαύματα έχουν γίνει στο χώρο αυτό. Λέγεται ότι, όταν ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας, Σίλβεστρος, επιχείρησε ν' ανοίξει τον τάφο το 1574, τη στιγμή που σήκωνε την ταφόπλακα ξεχύθηκαν από τη μαρμάρινη σαρκοφάγο φλόγες πυρός. Επίσης, στο ίδιο παρεκκλήσι φυλάσσονται δύο αξιόλογες φορητές εικόνες, η μία του Χριστού (12ος αι.) στο ξυλόγλυπτο τέμπλο είναι δώρο αυτοκρατορικό. Η άλλη είναι της Θεοτόκου με την επωνυμία Οικονόμισσα (16ος αι.).

γράφει ο Κλεάνθης Δ. Δούκας,, αρχαιολόγος ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Πηγή:artionrate.com